

Η ελληνική μυθολογία: μια μυθολογία καλλιεργημένη

Πρέπει να περιμένουμε την εμφάνιση της καλλιεργημένης μυθολογίας, για να απελευθερωθεί η μορφή του μύθου μαζί με το θετικό του περιεχόμενο. Ο μύθος ως πλοκή είναι μια μορφή της μεταλλαγής του προ-λογικού σε έλλογο. Κατάσταση που ριζώνει στον μοναδικό πολιτισμό στον οποίο πραγματοποιείται αυτό το άλμα: ούτε στην Ινδία ούτε στη Κίνα, αλλά στην Ελλάδα.

Η περίπτωση της Ελλάδας είναι παραδειγματική. Μέσα από τα πνευματικά τους δημιουργήματα, μέσα από τα έργα των νέων γνώσεων που είχαν κατακτήσει, αναγνωρίσουμε ένα πνευματικό κλίμα ίδιο με το δικό μας: υπακοή στη λογική και απαίτηση για επαλήθευση και εμπειρία. Αλλά στη μυθολογική παράδοση των αρχαίων Ελλήνων, επιζεί κάτι σαν μια επιθυμία συμμετοχής. Για να θριαμβεύσει, η λογική σκέψη δεν απαιτεί την εξαφάνιση κάθε ίχνους της προ-λογικής σκέψης. Η ιδιαιτερότητα των αρχαίων Ελλήνων έγκειται στο ότι βρίσκονται ακόμα στο μεταίχμιο. Μοναδικός μάρτυρας της μετάβασης προς μια νέα ορθολογικότητα, η καλλιεργημένη μυθολογία εξασφαλίζει μια μεσολαβητική λειτουργία. Οι μύθοι μετατρέπονται από ιεροί σε κοσμικοί.

Σύμφωνα με τον Levy-Bruhl, μέτρο της ωφέλειας που αποκομίζουμε από την ελληνική μυθολογία είναι η απόλαυση. Η απόλαυση του μύθου είναι ευθέως ανάλογη με τον ακίνδυνο χαρακτήρα της ακρόασης: σε σεβαστή απόσταση από την προ-λογική σκέψη, εκεί όπου, χωρίς να υπάρχει κίνδυνος να δούμε τον πρωτόγονο κόσμο να εισβάλλει στην πραγματικότητα, μπορούμε να γευτούμε, χωρίς καμία ανησυχία, ό,τι έχει απομείνει από μια σκέψη τόσο διαφορετική από τη δική μας, η οποία όμως διαθέτει ακόμα τόσο μεγάλη γοητεία.

Η καλλιεργημένη μυθολογία είναι ο συνοριακός τόπος ανάμεσα στη μεγάλη αποσαφήνιση και στη μυστική εμπειρία, η οποία περιλαμβάνει τη μυθική αφήγηση. Η Ελλάδα του Ησιόδου και του Πλάτωνα είναι η γενέθλια γη μιας μεθοριακής επιστήμης, ενός λόγου, ο οποίος μιλά για τον μύθον.

Marcel Detienne, *Η ανακάλυψη της μυθολογίας*, Μτφρ. Μ.Ι.Γιόση, σ. 260-263